

spørgsmaal, man har stillet op fra Jernbaneadministrationens Side.

Formanden: Da det vil være ønskeligt at kunne tilendebringe Forhandlingerne om Finanslovsforslaget i dette Møde, anmoder jeg de efterfølgende Talere om saa vidt muligt at begrænse deres Udtalelser.

Klaus Berntsen: Da Folketinget begyndte sit Arbejde i Formiddags Kl. 10 og altsaa nu har haft en 8 Timers Arbejdsdag, som jo af mange Mennesker anses for at være en normal Arbejdsdag, skal jeg gerne imødekomme den ærede Formands Ønske om at fatte mig saa kort som muligt. Men der er dog neppe nogen, som vil tage mig det ilde op, at jeg trods den fremrykkede Tid ønsker at gøre nogle Bemærkninger til det Foredrag, vi hørte af den meget ærede Kirke- og Undervisningsminister angaaende det Spørgsmaal, der er rejst om Myndighedernes Forhold til de private Skoler paa Foranledning af den Sag, der er fremdraget af det ærede Medlem fra Nørresundby (Nørsgaard) angaaende en Begivenhed ovre i Vestjylland, som ærede Medlemmer vil have i Erindring. Den ærede Minister talte i Dag som en god Friskolemand, og det synes, at jo længere Diskussionen føres, jo nærmere kommer vi hinanden. Det er heller ikke saa sært, da Ministeren, som han selv meddelte os, er et Friskolebarn, for saa vidt som han som Barn har gaaet i en Friskole, og de, der en Gang har faaet Undervisning i en Friskole, glemmer det ikke, selv om de bliver Ministre.

Jeg ønskede, da jeg tog Ordet forleden Dag, at klargøre for ærede Medlemmer og for dem, der interesserer sig for den Sag, hvilke Lovbestemmelser Friskolerne hviler paa, og dernæst meddelte jeg Indholdet af den Skrivelse, som den højtærede Minister har sendt til vedkommende Præst, for at man kunde sammenligne Skrivelsens Indhold med de Lovbestemmelser, hvorom det her gælder. I det Foredrag, vi hørte nu for et Øjeblik siden af Kultusministeren, har han ikke søgt at bestride Rigtigheden af, hvad jeg har nævnt angaaende de Lovbestemmelser, der gælder for de frie Skoler; men der er dog et Punkt, hvor Ministeren fastholder, at han har haft Ret, men hvor jeg maa bestride hans Ret. Der staar nemlig i Skrivelsen den Bemærkning, at naar en Friskole vil søge Statsunderstøt-

telse, maa der være „Adgang for Skolekommissionen og dennes enkelte Medlemmer til ogsaa udenfor de aarlige Eksaminer at komme til Stede i Skolerne og gøre sig bekendt med Undervisningen, for saa vidt de maatte finde det nødvendigt for at kunne afgive det i Lov af 27. Maj 1908 § 6, andet Stykke, befalede Skøn om, hvorvidt Skolen giver en Undervisning af den Beskaffenhed, at Skolen kan komme i Betragtning ved Statstilskuddets Fordeling.“ Men der staar ikke en Tøddel i den Skolelovgivning, som vedrører Friskolerne, heller ikke i Lov af 27. Maj 1908 om, at Friskolerne, for at Skolekommissionen kan afgive en saadan Erklæring, skal underkaste sig en saadan Eksamen. Ministeren har imidlertid i sit Cirkulære hævdedet, at ikke blot Sognepræsten, men Skolekommissionens Medlemmer hver for sig skulde have Adgang til at inspicere Skolen. Den ærede Minister har for øvrigt sagt, at han kunde ogsaa tiltræde min Betragtning, der gik ud paa, at det højeste, der kunde ske Skolerne, hvis de ikke godvilligt vilde underkaste sig en saadan ekstraordinær Eksamen, var, at de et Aar kunde miste Statstilskuddet. Det vil nu aldrig komme til at foreligge noget Sted, hvor der er en, om jeg maa bruge det Udtryk, skikkeligt Præst (*S. Sørensen*: En fornuftig Præst). Ja, jeg vil ikke bruge stærke Ord; men „skikkeligt“ er et godt Ord, selv om det tidt bliver misbrugt; naar Nordens Apostel Ansgar hver Dag kunde bede Gud om at blive en skikkeligt Mænd, er det ikke et Ord, man skal foragte at bruge, og heller ikke kan en Præst betragte det som fornærmeligt. En saadan Præst vilde henvende sig til Skolens Bestyrelse eller til Lærerinden — i dette Tilfælde er det jo en Lærerinde, som underviser i nævnte Friskole — og sige: Jeg ønsker at gøre mig yderligere bekendt med Skolens Undervisning; er der noget i Vejen for, at jeg en Dag kan komme hen og høre paa Undervisningen og eventuelt medtage Skolekommissionens Medlemmer? Saa tror jeg ikke, at nogen vilde have nægtet ham det. Men nu kommer han som den bydende, den befalende og forlanger ikke blot at høre paa Undervisningen, men begynder at eksaminere Børnene. Loven af 2. Maj 1855 gør det til en Pligt for de frie Skoler, at de skal lade Børnene møde ved de ordinære Eksaminer, som afholdes en à to Gange aarlig, og naar Skolekommissionen da skønner, at Børnene er tilstrækkeligt underviste, har Myndighederne ikke mere med en saadan Skole at be-